

УДК 796-053.67(034.2:084.122 FIA)

Лой Б.І.
старший викладач
ДВНЗ «Переяслав – Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди», м. Переяслав

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АНІМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОГРАМАХ З МОЛОДІЖНОГО ТУРИЗМУ

Особливості використання анімаційних технологій в програмах з молодіжного туризму. У статті розглядаються проблеми пошуку і створення анімаційних програм. Виявлені особливості організаційно-технологічного забезпечення анімаційних програм для молодіжного туризму. Молодіжний туризм, будучи однією з форм молодіжного дозвілля, має велике значення в житті молодої людини, оскільки він направлений на відновлення фізичних і психічних сил, задовольняє потреби молодої людини в спілкуванні, розвагах, активному і рухомому відпочинку. Дані визначення дозвілля, молодіжний туризм, анімація.

Дозвілля – це сукупність занять у вільний час, за допомогою яких, задовольняються безпосередньо фізичні, психічні і духовні потреби в основному відновлювального характеру. На відміну від природної основи відновлення сил людини, дозвілля є специфічним, соціальним способом регенерації цих сил.

Ключові слова: молодіжний туризм, анімація, дозвілля, тур, туристичний продукт.

Лой Б.И., Особенности использования анимационных технологий в программах по молодежному туризму. В статье рассматриваются проблемы поиска и создания анимационных программ в молодежном туризме. Выявлены особенности организационно-технологического обеспечения анимационных программ для молодежного туризма. Молодежный туризм, являясь одной из форм молодежного досуга, имеет большое значение в жизни молодого человека, поскольку он направлен на восстановление физических и психических сил, удовлетворяет потребности молодого человека в общении, развлечениях, активном и подвижном отдыхе. Даны определения досуга, молодежный туризм, анимация.

Досуг - это совокупность занятий в свободное время, с помощью которых удовлетворяются непосредственно физические, психические и духовные потребности в основном восстановительного характера. В отличие от естественной основы восстановления сил человека, досуг является специфическим, социальным способом регенерации этих сил.

Ключевые слова: молодежный туризм, анимация, досуг, тур, туристический продукт.

Loy Boris, Features of the use of animation technologies in programs of youth tourism. The article deals with the problems of the search and creation of animation programs. The social orientation of animation programs for young people is expressed in the fact that they serve the formation of new personal and social needs, as well as the manifestation and development of needs under existing prerequisites. Animation programs, solving multifaceted tasks (primarily upbringing, the formation of an optimistic mood, education, recreation, the development of human culture), in essence, form and develop a personality. Filling part of his free time with entertainment, the young man recovers himself as a labor unit.

The features of organizational and technological provision of animation programs for youth tourism are revealed. Youth tourism, being a form of youth leisure, is of great importance in the life of a young person, because it is aimed at restoring physical and mental strength, meets the needs of young people in communication, entertainment, active and mobile recreation. Data of definition of leisure, youth tourism, animation.

Leisure is a set of leisure activities that directly meet the physical, mental and spiritual needs of a mostly restorative nature. Unlike the natural basis for the restoration of human strength, leisure is a specific, social way to regenerate these forces.

Keywords: youth tourism, animation, leisure, tour, tourist product.

Постановка проблеми. Організація дозвілля молоді істотно відрізняється від дозвілля інших вікових груп через її специфічні духовні і фізичні потреби, психологічні особливості. До специфічних рис молодості відноситься домінування у неї пошукової активності, зростання в них частки форм і способів проведення вільного часу, які поєднують розважальну, інформаційну частку з творчою, пізнавальною, екстремальною.

Дозвілля – це сукупність занять у вільний час, за допомогою яких, задовольняються безпосередньо фізичні, психічні і духовні потреби в основному відновлювального характеру. На відміну від природної основи відновлення сил людини, дозвілля є специфічним, соціальним способом регенерації цих сил [4, с. 12].

Вірно організовані анімаційні заходи корисні й тим, що вони майже завжди потребують кмітливості, творчої вигадки, винахідливості, дотепності. Притаманна багатьом ігровим заняттям колективна змагальність виховує цінне вміння погоджувати свої дії з партнерами, знаходити найбільш раціональні засоби. Проблема

організацій дозвілля полягає в тому, що при організації молодіжних турів не приділяється належної уваги змістовному наповненню цієї частки програм, що робить відпочинок менш привабливим і змістовним або спонукає молодь самостійно організовувати своє дозвілля не завжди з користю для себе.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Молодіжний туризм – це один із соціально-культурних механізмів, за допомогою якого можуть бути створені умови для виникнення і розкриття людських здібностей і потреб, для експонування нових можливостей і способів їх використання в суспільному житті [5.с.18].

Як підкреслюється в багатьох роботах, що відображають проблеми туризму, зокрема молодіжного, він поєднує в собі спонтанну активність молоді з планово організованою діяльністю установ туристсько-екскурсійного обслуговування. В даний час туризм є індустрією, яка розробляє і пропонує різноманітні типи екскурсій, маршрутів, турів і комплексів культурно-дозвільних послуг, використання яких повинне організовувати активність молоді, спрямовуючи їх на оздоровлення, соціально-санкціоновані форми розваг, виховання тощо.

Туристичний відпочинок займає у наш час важливе місце в дозвіллі молоді. Туризм, є багатоплановим видом дозвілля, який поєднує в собі різні важливі для молоді функції, може відігравати в житті молодих людей основну роль в процесі задоволення їх потреб. Підвищений інтерес молоді до туризму, пояснюється відсутністю в ньому повчальності, можливістю реалізувати соціально-культурний потенціал у сприятливій соціально-психологічній атмосфері. Дослідження показали, що на думку молодих людей в туризмі, як правило, відсутня парадність, формалізм і заорганізованість, в туристичній діяльності оптимально поєднуються масові і камерні форми роботи. Інтерес молоді до різних видів туризму пояснюється тим, що кожна окрема людина може вибрати для себе той вид туристичної діяльності, який найбільше може задовольнити її інтереси.

Мета дослідження: виявити особливості організаційно-технологічного забезпечення анімаційних програм для молодіжного туризму.

Виклад основного матеріалу. В даний час нові тенденції способу життя молоді в значній мірі впливають на вибір форм проведення відпочинку. Такі чинники як демографічні особливості молоді, їх індивідуальний і груповий інтерес, відношення до проведення дозвілля і вільного часу, змінили характер молодіжного попиту і привели до створення нового виду відпочинку молодих людей, молодіжного туризму.

Популярність такого відпочинку пов'язана з формуванням і реалізацією таких програм дозвілля (анімаційних програм), які б відволікали відпочиваючого від життєвих повсякденних проблем, здійснювали його емоційну розрядку, стаючи не тільки засобом позбавлення від втоми, але і засобом нейтралізації негативних сторін повсякденного життя.

З трьох головних рекреаційних функцій (лікувальної, оздоровчої і пізнавальної) туристська анімація покликана виконувати прямим чином дві – спортивно-оздоровчу і пізнавальну. Непрямим чином за відповідних умов виконується і лікувальна функція.

У практиці анімаційної справи для цільового конструювання анімаційних програм є важливими такі функції туристської анімації:

- ✓ адаптаційну, що дозволяє перейти від повсякденної обстановки до відпочинку;
- ✓ компенсаційну, що звільняє людину від фізичної і психічної втоми повсякденного життя;
- ✓ стабілізуючу, що утворює позитивні емоції і стимулює психічну стабільність;
- ✓ оздоровчу, спрямовану на відновлення фізичних сил людини, ослаблених у повсякденному трудовому житті;
- ✓ інформаційну, що дозволяє отримати нову інформацію про країну, регіон, людей, тощо;
- ✓ освітню, що дозволяє придбати і закріпити в результаті яскравих вражень нові знання про навколишній світ;
- ✓ удосконалювальну, яка приносить інтелектуальне і фізичне удосконалення;
- ✓ рекламну, яка дає можливість через анімаційні програми, зробити туриста носієм реклами про країну, регіон, тур комплекс, готелі, турфірму [2.с.48]

Така різноманітність функцій туристської анімації зумовила і різноманітність видів анімаційної діяльності, а також і великий різновид анімаційних програм і заходів. Усі підсистеми складають систему технології, яка служить основою для функціонування анімаційної служби.

Технологічний процес створення анімаційних програм включає наступні елементи:

- ✓ об'єкт діяльності – обслуговувані туристи, населення (групи і окремі особи);
- ✓ суб'єкт діяльності – керівник, фахівець анімаційної служби;
- ✓ власне анімаційна діяльність із всіма її компонентами – процес взаємодії суб'єкта і об'єкта [3.с.56].

Туристська анімація – це туристська послуга, при наданні якої, турист залучається до активної дії. При підготовці анімаційних програм враховуються такі особливості туристів, як стать, вік, національність, а також активність участі туристів. Туристську анімацію розділяють на три основні типи по важливості, пріоритетності і об'єму анімаційних програм у загальній програмі подорожі: Перший тип. Анімаційні туристські маршрути – цільові туристичні тури з вирішенням однієї анімаційної програми, або без безперервний анімаційних процес, розгорнений в просторі у формі подорожі, переїзду від однієї анімаційної послуги у (програми) до іншої, які надаються в різних географічних пунктах. До таких анімаційних програм

відносяться: культурно-пізнавальні і тематичні, фольклорні і літературні, музичні і театральні, наукові і фестивальні, карнавальні і спортивні.

Другий тип. Додаткові анімаційні послуги в технологічних перервах – програми, призначені для (підтримки) основних туристських послуг, обумовлених в тур пакеті, і діючих обставинах, обумовлених переїздами, затримками в дорозі і у випадках негоди (при організації спортивних і самодіяльних турів, на пляжних курортах) тощо. Третій тип. Готельна анімація – комплексна рекреаційна послуга, основою якої є особисті людські контакти тур аніматора з туристом і сумісні їх участі у розвагах, пропонувані анімаційною програмою тур комплексу.

З погляду системного підходу туристська анімація – це задоволення специфічних туристських потреб у спілкуванні, русі, культурі, творчості, приємному спілкуванні, розвазі. Усі ці потреби властиві подорожуючим, отже, в туризмі просто необхідні наступні види анімації, що задовольняють такі їх потреби:

- ✓ анімація в русі – задовольняє потребу людини в русі, що поєднується із задоволенням і приємними переживаннями;
- ✓ анімація через переживання, задовольняє потребу у відчутті нового, невідомого, несподіваного при спілкуванні, відкриттях, а також при подоланні труднощів;
- ✓ культурна анімація – задовольняє потребу туристів у духовному розвитку особистості через її залучення до її культурно-історичних пам'яток і сучасних зразків культури країни, регіону, народу, нації;
- ✓ творча анімація – задовольняє потребу людей у творчості, демонстрації своїх творчих здібностей і встановленні контактів із близькими по духу людьми через сумісну творчість;
- ✓ анімація через спілкування – задовольняє потреби в спілкуванні з новими, цікавими людьми, у відкритті внутрішнього світу і пізнанні себе через спілкування [6, с.32].

Дійові анімаційні програми як правило носять комплексний характер, а перераховані види анімації є базовими елементами цих програм.

Спортивні анімаційні програми призначені для туристів, які захоплюються тим чи іншим видом спорту і приїхали в спортивно-туристський комплекс для занять спортом по певній системі тренувань у поєднанні з відпочинком.

Спортивно-оздоровчі програми відрізняються від спортивних тим, що вони розраховані на туристів, любителів спорту та активного відпочинку, для яких тур комплекс – це єдине місце і можливість відновлення сил і здоров'я через активні фізичні навантаження в умовах чистої природи і чистого повітря.

Культурно-пізнавальні анімаційні програми тур комплексу будуються на залученні туриста до культурно-історичних і духовних цінностей нації, країни, місцевого населення і включають: відвідування музеїв, театрів, кінотеатрів, художніх галерей, парків, виставок, концертів. Деякі з цих програм залежні від платоспроможності туристів, рівня їх інтелектуального розвитку.

Пригодницько-ігрові анімаційні програми будуються на дотику туриста з цікавим, хвилюючим, незвичним, (наприклад, участь у рольових іграх та конкурсах, відвідування печер, піратської вилазки, вечори народних переказів і легенд, нічному поході, тематичному пікніку). Ці програми мають попит незалежно від статі, національності, освіти відпочиваючих.

Аматорські (творчо-трудова) анімаційні програми будуються на залученні туристів до творчості, змагання у виготовленні місцевих виробів, що викладає у них інтерес до національних особливостей місцевого населення.

Видовищно-розважальні анімаційні програми включають святкові заходи, конкурси, фестивалі, карнавали, тематичні дні, ярмарки, дискотеки, танцювальні вечори [1, с.123-125].

Усі елементи функціонування технологічного процесу знаходяться в єдності взаємодій і утворюють єдину систему. Головний елемент цієї системи – об'єкт діяльності, люди (туристи, гості, відпочиваючі). Все призначено для задоволення їх духовних і фізичних потреб.

Узагальнюючи вищевикладене, приходимо до висновку, що молодіжний туризм, будучи однією з форм молодіжного дозвілля, має велике значення в житті молодої людини, оскільки він направлений на відновлення фізичних і психічних сил, задовольняє потреби молодої людини в спілкуванні, розвагах, активному і рухомому відпочинку.

Висновки. Глобальне зростання і розвиток туризму в усьому світі має великий вплив на зміст і організацію професійної туристичної освіти. За оцінками фахівців в даний час включення інноваційних програм, культурно-пізнавального, спортивно-туристського, розважального характеру у зміст туристичних маршрутів і поїздок, в роботу готелів підвищує їхній престиж і затребуваність на ринку туристичних послуг.

Для втілення анімаційних програм в ряді українських вищих навчальних закладів в рамках підготовки фахівців туризму активно впроваджують в навчальний процес спеціальні курси (Ужгородський національний університет – «Анімаційні послуги в туризмі», Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича – «Організація анімаційних послуг в туризмі», Київський національний університет культури і мистецтв – «Організація дозвілля», МАУП – «Організація анімаційних послуг», Дніпропетровський університет економіки і права – «Організація екскурсійних послуг та дозвілля туристів», Харківська національна академія міського господарства – «Організація екскурсійних послуг та дозвілля туристів», Тернопільський національний університет – «Організація анімаційних послуг в туризмі»).

Література:

1. Агєєва І.С. Можливості використання анімаційних програм в туризмі // Молодий учений. – 2012. – № 6. – С. 123–125.
2. Байлик С.І., Кравець О.М. Організація анімаційних послуг в туризмі. Навч. посібник. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 197 с.
3. Килимистий С.М. Анімація в туризмі: Навч. посібник / С.М. Килимистий. – К.: Видавництво ФПУ, 2007. – 188 с.
4. Конспект-лекцій з дисципліни «Організація анімаційних послуг в туризмі» / Гарбера Ольга Євгенівна. – Тернопіль: ТНЕУ, 2013. – 78 с.
5. Скрипченко І.Т. Українсько-російсько-англійський термінологічний словник довідник з туризму для майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту / І.Т. Скрипченко. – Дніпропетровськ: ПФ «Стандарт-сервіс», 2014. – 163 с.
6. Скрипченко І.Т. Туристична анімація як складова професійної підготовки фахівців до роботи у сфері дитячо-юнацького туризму (Здоров'я, спорт, реабілітація) Харківський нац. пед. університет імені Г.С. Сковороди, Т. 2. – № 4. – 2016.

References

1. Ageeva, I.S. (2012) Possibilities of using animation programs in tourism // Young scientist.
2. Baylik, S.I. & Kravets, O.M. (2008) Organization of animation services in tourism. Teaching. manual. - Kharkiv: KNAMG.
3. Kylymystiy, S.M. (2007) Animation in tourism: Textbook. manual / S.M. Kylymystiy. - Kyiv: FPU Publishing House.
4. Synopsis of lectures on the subject "Organization of animation services in tourism" / Garbera Olga Yevgenivna. - Ternopil: TNEU, (2013)
5. Skripchenko, I.T. (2014) Ukrainian-Russian-English terminological dictionary reference book on tourism for future specialists in physical education and sports / I.T. Skripchenko. - Dnepropetrovsk: PF "Standard Service".
6. Skripchenko, I.T. (2016) Tourist animation as a component of professional training of specialists to work in the field of children and youth tourism (Health, sports, rehabilitation) H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University Vol.

УДК796.5:502/504

Мовчан В.П.

**старший викладач кафедри спортивних дисциплін і туризму,
ДВНЗ «Переяслав – Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди».**

ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ АКТИВНОГО ВІДПОЧИНКУ

Стаття висвітлює актуальні питання активного відпочинку та перспективи розвитку екологічного туризму в Україні, як одного з напрямів туристичної діяльності, що є одним із найдемократичніший видів активного відпочинку і характеризується специфічною формою народної творчості, вільним вибором форми власної активності, що реалізується в умовах похідного життя на самостійно розробленому маршруті. Зроблений аналіз особливостей екологічного туризму дозволяє дійти висновку, що цей вид туризму - найсучасніша технологія продукування у людини здорових духовних і фізичних якостей, пізнавальних і самозберігальних початків при мінімальних витратах держави і мандрівника. Наведені найбільш характерні риси екологічного туризму, що має глибоке коріння в історії нашої країни. Розглядаються теоретичні основи формування здорового способу життя засобами екологічного туризму. Доведено, що екологічний туризм - це соціально-орієнтована сфера і спосіб життя значних верств населення, який служить ефективним засобом фізичного оздоровлення, етичного розвитку і самовдосконалення людини, виховання дбайливого ставлення до природи і пам'яток культури, взаєморозуміння і взаємоповаги народів і націй.

Ключові слова: екологічний туризм, активний відпочинок, здоровий спосіб життя, засоби, перспективи.

Мовчан В.П. Экологический туризм как одно из средств активного отдыха. В статье рассматриваются актуальные вопросы активного отдыха и перспективы развития экологического туризма в Украине, как одного из перспективных направлений туристической деятельности, демократичный вид активного отдыха, который характеризуется специфической формой народного творчества, свободным выбором формы собственной активности, реализуется в условиях походной жизни на самостоятельно разработанном маршруте. Сделанный анализ особенностей экологического туризма позволяет сделать вывод, что этот вид туризма - современная технология выработки у человека здоровых духовных и физических качеств, познавательных и самосохраняющих начал при минимальных затратах государства и путешественника. Приведены наиболее характерные черты экологического туризма, имеющего глубокие корни в истории нашей страны. Рассматриваются теоретические основы формирования здорового образа жизни средствами экологического